

Algemene Voorwaarden

Engineering - Verzekering Alle bouwplaatsrisico's

Indien de verzekerde vragen of opmerkingen heeft met betrekking tot het contract of een schadegeval*, moet hij contact opnemen met zijn makelaar of met de diensten de maatschappij. Zij zullen alles in het werk stellen om de verzekerde te helpen.

Blijft het probleem onopgelost dan kan hij zich schriftelijk wenden tot:

AG Insurance
customer complaints dienst
Emile Jacqmainlaan 53
1000 Brussel
E-mail: customercomplaints@aginsurance.be

Indien de oplossing die de verzekeringsmaatschappij voorstelt geen voldoening schenkt, kan hij, onverminderd het verhaal in rechte, het geschil voorleggen aan:

Ombudsman van de Verzekeringen
De Meeûsplantsoen 35
1000 Brussel
E-mail: info@ombudsman.as

Inhoudstafel

Afdeling 1: Zaakschadeverzekering (beschadiging en verlies)	4
Artikel 1: Verzekerbare goederen, verzekerde goederen en verzekeringstermijnen	4
Artikel 2: Waarborgen	4
Artikel 3: Uitsluitingen eigen aan afdeling 1	4
Artikel 4: Aangegeven waarden	5
Artikel 5: Vergoeding	5
Afdeling 2: Aansprakelijkheidsverzekering	6
Artikel 6: Waarborgen	6
Artikel 7: Uitsluitingen eigen aan afdeling 2	6
Gemeenschappelijk aan afdelingen 1 en 2	7
Artikel 8: Algemene uitsluitingen	7
Artikel 9: Verplichtingen van de verzekeringnemer	7
Artikel 10: Premie	7
Artikel 11: Totstandkoming van het contract	8
Artikel 12: Opzegging van het contract	8
Artikel 13: Verplichtingen bij schadegeval	8
Artikel 14: Subrogatie en verhaal	8
Artikel 15: Scheidsgerecht en toepasselijke wet	8
Artikel 16: Woonplaats en briefwisseling	9
Artikel 17: Collectief contract	9
Artikel 18: Definities	9

De definities (artikel 18) geven de betekenis en de draagwijdte van de woorden en uitdrukkingen met een sterretje aangeduid.

Afdeling 1: Zaakschadeverzekering (beschadiging en verlies)

Artikel 1: Verzekerbare goederen, verzekerde goederen en verzekeringstermijnen

- 1.1. Zijn verzekerd:
- 1.1.1. de goederen, op te richten ten definitieve titel, die het voorwerp uitmaken van de aannemingen, d.w.z.:
 - de bouwwerken, met inbegrip van de erin te verwerken bouwmaterialen en elementen;
 - hun uitrustingen: machines, toestellen en installaties; en aanvullend:
 - 1.1.2. de voorlopige bouwwerken, die voorzien zijn in deze aannemingen of nodig zijn voor de uitvoering ervan;
 - 1.1.3. de bouwplaatsketen;
 - 1.1.4. het materieel en de bouwplaatsuitrusting;
 - 1.1.5. de bouwtoestellen;
 - 1.1.6. het bestaand goed, eigendom van de bouwheer, op voorwaarde dat vóór de aanvang van de werken een plaatsbeschrijving op tegenspraak is opgemaakt.
- 1.2. Zijn verzekerd onder de goederen opgesomd in 1.1., deze vermeld in de bijzondere voorwaarden.
- 1.3. Verzekeringstermijnen:
- 1.3.1. de waarborg inzake de bouw-montage-testtermijn begint op de aanvangsdatum van onderhavig contract en eindigt:
 - 1.3.1.1. voor de goederen opgericht ten definitieve titel, bij de eerste van volgende gebeurtenissen: de voorlopige oplevering, de ingebruikname of de indienststelling, het einde van de in de bijzondere voorwaarden voorziene duur van de werken;
 - 1.3.1.2. voor de voorlopige bouwwerken, bij het einde van hun gebruik maar evenwel uiterlijk bij de eerste van de gebeurtenissen vermeld in 1.3.1.1.;
 - 1.3.1.3. voor de bouwplaatsketen, het materieel, de bouwplaatsuitrusting en de bouwtoestellen, bij het verlaten van de bouwplaats en uiterlijk bij de eerste van de gebeurtenissen vermeld in 1.3.1.1.;
 - 1.3.1.4. voor het bestaand goed, bij de eerste van de gebeurtenissen vermeld in 1.3.1.1.;
 - 1.3.2. de waarborg inzake de onderhoudstermijn begint voor de goederen opgericht ten definitieve titel, bij het einde van hun bouw-montage-testtermijn en eindigt op de einddatum van onderhavig contract.

Artikel 2: Waarborgen

- 2.1. Tijdens de bouw-montage-testtermijn
Voor zover ze voorgekomen zijn op de werf en vastgesteld tijdens deze termijn waarborgt de maatschappij de geldelijke vergoeding:
- 2.1.1. voor elke beschadiging en verlies van de verzekerde goederen bedoeld in 1.1.1.;
 - 2.1.2. alleen voor de in de bijzondere voorwaarden vermelde beschadiging en verlies van de verzekerde goederen vermeld in 1.1.2. tot 1.1.6.
- 2.2. Tijdens de onderhoudstermijn
Voor zover ze vastgesteld wordt tijdens deze termijn waarborgt de maatschappij de geldelijke vergoeding voor de beschadiging aan de goederen opgericht ten definitieve titel:
- 2.2.1. veroorzaakt door de uitvoering tijdens deze termijn, van werken waartoe de verzekerden overeenkomstig hun aannemingscontract gehouden zijn;
 - 2.2.2. mits uitdrukkelijk beding, te wijten aan een oorzakelijk feit dat zich op de bouwplaats heeft voorgedaan tijdens de bouw-montage-testtermijn.

Artikel 3: Uitsluitingen eigen aan afdeling 1

- 3.1. Is uitgesloten, verlies of schade:
- 3.1.1. *veroorzaakt door fout in ontwerp, berekening, plan, eigen gebrek van de materialen (deze uitsluiting is evenwel beperkt tot het gedeelte van de verzekerde goederen dat door deze fout of dit gebrek is aangetast; de gevolgschade aan andere delen van de verzekerde goederen blijft gedekt);*
 - 3.1.2. *veroorzaakt door verdwijning of tekort vastgesteld bij het opmaken van een periodieke inventaris;*
 - 3.1.3. *overkomen door het in gebruik houden of het terug in gebruik nemen van een beschadigd goed vóór de definitieve herstelling of vóór de normale werking hersteld is.*
- 3.2. Zijn eveneens uitgesloten:
- 3.2.1. *defect, mechanische of elektrische storing;*
 - 3.2.2. *slijtage, vermoeiing van materialen, progressieve beschadiging, onvol- doende gebruik en veroudering.*
- 3.3. Er wordt verduidelijkt dat deze verzekering geen waarborg verleent voor verlies of niet-materiële schade zoals gebruiksderiving, vaste algemene onkosten, winstderving, genotsderving, onvoldoende prestaties, verlies van klanten, contractuele boeten, strafsommen voor vertraging in de uitvoering van de werken evenals iedere waardevermindering.

Artikel 4: Aangegeven waarden

- 4.1. De verzekeringnemer stelt zelf de aangegeven waarden vast op eigen verantwoording.
- 4.2. Om onderverzekering te voorkomen mogen ze niet lager zijn dan:
 - 4.2.1. voor de goederen bedoeld in 1.1.1. en 1.1.2.: het totaal van de bedragen van de aannemingscontracten bij aanvang van de waarborgen, onverminderd de verhogingen van de waarde van de verzekerde goederen (cfr 10.1.), vermeerderd met de honoraria van architecten, raadgevende ingenieurs, studiebureaus en met de taksen, eventueel inbegrepen de door de bouwheer niet verhaalbare belasting op de toegevoegde waarde;
 - 4.2.2. voor de bouwplaatsketen, het materieel en de bouwplaatsuitrusting: de werkelijke waarde;
 - 4.2.3. voor de bouwtoestellen: de nieuwwervangingswaarde.

Artikel 5: Vergoeding

- 5.1. De vergoeding is te betalen aan de verzekeringnemer of aan iedere andere verzekerde aangeduid door de verzekeringnemer, en wordt bepaald door:
 - 5.1.1. de normale kosten (cfr 5.2. en 5.3.), in aanmerking te nemen om het verloren goed te vervangen of om het beschadigde goed in zijn toestand van vóór het schadegeval te brengen;
 - 5.1.2. het in 5.1.1. bekomen bedrag voor elk goed te beperken tot zijn werkelijke waarde onmiddellijk vóór het schadegeval, dit is zijn nieuwwervangingswaarde op de dag van het schadegeval na aftrek van de waardevermindering door veroudering en van de technische waardevermindering;
 - 5.1.3. van het in 5.1.2. bekomen bedrag de restwaarde af te trekken, dit is de waarde op de dag en de plaats van het schadegeval van het schroot en van de stukken die op enige wijze nog bruikbaar zijn;
 - 5.1.4. het in 5.1.3. bekomen bedrag te verminderen met de overeenstemmende vrijstelling bepaald in de bijzondere voorwaarden met dien verstande dat indien verschillende goederen door eenzelfde schadegeval worden getroffen, slechts de hoogste vrijstelling in aanmerking zal genomen worden;
 - 5.1.5. bij onderverzekering op het in 5.1.4. bekomen bedrag de verhouding toe te passen van de aangegeven waarden voor de beschadigde goederen tot deze die men had moeten aangeven overeenkomstig 4.2.
In geen geval mag de aldus berekende vergoeding voor elk verzekerd goed de aangegeven waarde overtreffen die ervoor in de bijzondere voorwaarden is opgenomen. De verzekeringnemer zal nooit het recht hebben de beschadigde goederen aan de maatschappij over te laten. Voor zover ze het gevolg zijn van een gewaarborgd schadegeval, verbindt de maatschappij zich ertoe ook de opruimings- en afbraakkosten tot beloop van het bedrag vermeld in de bijzondere voorwaarden terug te betalen aan de verzekeringnemer.
De maatschappij betaalt de reddingskosten* wanneer deze gemaakt werden als goede huisvader zelfs indien de aangewende pogingen zonder resultaat zijn. Deze kosten zijn beperkt tot de aangegeven waarde met een maximum van 18.592.014,36 EUR. Deze beperking is verbonden met index 113,77 van de consumptie-prijzen van november 1992 (basis 1988 = 100). Alle betalingen moeten worden gedaan aan een minderjarige, onbekwaamverklaarde of andere onbekwame verricht bij toepassing van een verzekeringsovereenkomst, doet dit op een rekening die op zijn naam is geopend en die onbeschikbaar is tot de meerderjarigheid of het opheffen van de onbekwaamheid, onverminderd het recht op wettelijk genot.
- 5.2. Onder normale kosten wordt verstaan:
 - 5.2.1. de arbeidskosten rekening houdend met de gebruikelijke lonen voor werken uitgevoerd tijdens normale uren;
 - 5.2.2. de prijs van de materialen en van de vervangingsstukken;
 - 5.2.3. de kosten voor vervoer op de wijze die in aanmerking genomen werd bij de berekening van de aangegeven waarden;
 - 5.2.4. de honoraria van architecten, raadgevende ingenieurs en studiebureaus noodzakelijk voor het heropbouwen of wedsamenstellen van de verzekerde goederen en berekend volgens de barema's van de beroepsvereniging van architecten of raadgevende ingenieurs;
 - 5.2.5. de rechten en taksen, inbegrepen de belasting op de toegevoegde waarde in de mate waarin deze opgenomen is in de aangegeven waarde.
- 5.3. Worden niet als normale kosten beschouwd:
 - 5.3.1. de extrakosten, gemaakt ter gelegenheid van een herstelling of heropbouw, voor het uitvoeren van revisies of correcties of voor het aanbrengen van wijzigingen of verbeteringen, van welke aard ook;
 - 5.3.2. de extrakosten om het werk op een snellere wijze uit te voeren dan bij de berekening van de aangegeven waarden in aanmerking werd genomen, zoals versneld vervoer, overuren, nachtwerk, enz., tenzij tegenstrijdige overeenkomst;
 - 5.3.3. de kosten voor het verwijderen en het terugplaatsen van stoffen in bewerking of van enig ander product dat zich in de machines, leidingen of tanks bevindt;
 - 5.3.4. de kosten voor het opzoeken of het ramen van de schade;
 - 5.3.5. de kosten om de verzekerde goederen in overeenstemming te brengen met de contractuele bepalingen of met de eisen van een controle-organisme.

Afdeling 2: Aansprakelijkheidsverzekering

Artikel 6: Waarborgen

6.1. Waarborgen tijdens de bouw-montage-testtermijn

6.1.1. De maatschappij waarborgt de verzekerden de geldelijke vergoeding waartoe zij krachtens de artikelen 1382 tot 1386 van het Burgerlijk Wetboek gehouden kunnen zijn voor aan derden veroorzaakte schade die te wijten is aan de uitvoering op de bouwplaats van de verzekerde werken. Deze waarborg geldt voor de lichamelijke letsels alsook voor de materiële schade en de rechtstreekse gevolgen van deze schade.

6.1.2. Mits uitdrukkelijk beding waarborgt de maatschappij aan de bouwheer de geldelijke vergoeding van de schade veroorzaakt aan derden te wijten aan het rechtmatig gebruik dat hij maakt van zijn eigendomsrechten, ten gevolge van de uitvoering van de verzekerde werken (artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek). Deze waarborg geldt voor lichamelijke letsels, beschadiging van constructies die eigendom zijn van derden en voor schade welke het rechtstreeks gevolg is van de beschadiging van deze constructies. In verband met deze uitbreiding wordt afgeweken van de uitsluiting vermeld in 7.2.1.

6.2. Waarborgen tijdens de onderhoudstermijn

De maatschappij waarborgt aan de verzekerden de geldelijke vergoeding waartoe zij overeenkomstig de artikelen 1382 tot 1386 van het Burgerlijk Wetboek gehouden kunnen zijn voor aan derden veroorzaakte schade door de uitvoering van werken door één van de verzekerden waartoe deze volgens zijn aannemingscontract na de voorlopige oplevering verplicht is.

6.3. Begrip derde - gekruiste aansprakelijkheid

6.3.1. Men verstaat onder derde iedere andere persoon dan:

- de bouwheer;
- de deelnemers aan de verzekerde werken;
- de vennoten, bestuurders, zaakvoerders, commissarissen, gemachtigden en aangestelden van de verzekerden, wanneer ze handelen wanneer ze hun functie uitoefenen;
- de echtgenoot en, voor zover ze bij hem inwonen en door hem worden onderhouden, zijn bloed- en aanverwanten wanneer deze verzekerde hoe dan ook persoonlijk aansprakelijk gesteld wordt.

6.3.2. Iedere natuurlijke of rechtspersoon genoemd als verzekerde, is echter derde tegenover de anderen zodanig dat de aansprakelijkheid van elk van deze personen gewaarborgd is in het raam van de paragrafen 6.1. en 6.2. voor schade aan andere verzekerden.

De maatschappij waarborgt echter niet:

- **het lichamelijke letsel overkomen aan de werknemers van de verzekerden in de mate waarin hun vergoeding geregeld wordt door de Belgische wetgeving op de vergoeding van arbeidsongevallen;**
- **de niet-stoffelijke schade geleden door de bouwheer;**
- **de schade aan de goederen verzekerd onder afdeling 1 van onderhavig contract, zelfs indien de waarborg het voorwerp uitmaakt van een uitsluiting of een vrijstelling;**
- **de gevolgen van elke stilstand of vertraging in de uitvoering van de verzekerde werken;**
- **de schade aan de bouwwerken of uitrustingen, die het voorwerp zijn van aannemingen die door of met de verzekeringnemer zijn gesloten en waarvan het bedrag niet in de aangegeven waarden begrepen was.**

6.4. De bedragen, aangeduid in de bijzondere voorwaarden, vormen de maximum- verbintenis van de maatschappij per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen toe te schrijven aan een zelfde oorzakelijk feit.

De reddingskosten* worden beperkt tot 20 % van deze waarborgbedragen met een minimum van 495.787,05 EUR verbonden met index 113,77 van de consumptieprijzen van november 1992 (basis 1988 = 100).

Artikel 7: Uitsluitingen eigen aan afdeling 2

7.1. Is uitgesloten, de schade:

7.1.1. die niet stoffelijk is en het gevolg van elke schade aan leidingen en kabels;

7.1.2. ten gevolge van het gebruik van zelfbewegende landvoertuigen. Deze uitsluiting is echter niet van toepassing op voertuigen zonder kentekenplaat, bouwtoestellen en werktuigen;

7.1.3. ten gevolge van het gebruik van voortbewegingsmiddelen in de lucht, op zee, op rivieren of van elk drijvend toestel;

7.1.4. veroorzaakt door een verzekerde aan goederen waarvan hij huurder, betrekker, bewaarder of houder is evenals aan die waaraan hij rechtstreeks werkt;

7.1.5. aan de naburige goederen, tenzij voor deze goederen vóór de aanvang van de werken een plaatsbeschrijving op tegenspraak is opgemaakt en bij de beëindiging van de werken een proces-verbaal van vergelijking met deze plaatsbeschrijving.

7.2. Tenzij anders overeengekomen is ook uitgesloten, de schade:

7.2.1. ten gevolge van trillingen, verlaging van de grondwaterstand, ontbreken, wegnemen of verzwakken van steunen;

7.2.2. ten gevolge van het gebruik van springstoffen.

Gemeenschappelijk aan afdelingen 1 en 2

Artikel 8: Algemene uitsluitingen

8.1. Is uitgesloten alle schade:

8.1.1. normaal te voorzien;

8.1.2. door verzwaring of door herhaling, wanneer zij normaal te voorzien of onvermijdelijk wordt door de houding van een verzekerde die een eerste schade vastgesteld heeft;

8.1.3. voortkomend uit het in de steek laten van de bouwplaats;

8.1.4. te wijten aan het niet naleven van:

- de regels van de kunst,*
- de wettelijke of administratieve bepalingen,*
- de veiligheidsvoorschriften met betrekking tot de activiteit van de verzekerden,*
- de milieubeschermingsvoorschriften,*

voor zover de inbreuken erop getolereerd werden of niet ongekend konden zijn door iedere verzekerde of iedere persoon die met leidinggevende bevoegdheid voor de verzekerde werkt, vooral de technische werkverantwoordelijke;

8.1.5. te wijten aan niet-accidentele verontreinigingen.

8.2. Is eveneens uitgesloten, de schade die rechtstreeks of onrechtstreeks in verband staat met één van de hierna volgende gevallen:

8.2.1. oorlog of gelijkaardig feit en burgeroorlog;

8.2.2. arbeidsconflicten en iedere collectief (politiek, sociaal, economisch of ideologisch) geïnspireerde daad van geweld, al dan niet gepaard gaande met rebellie tegen de autoriteiten met inbegrip van aanslagen* alsook collectief geïnspireerde daden van vandalisme en kwaadwilligheid;*

8.2.3. opeising in welke vorm ook, gehele of gedeeltelijke bezetting van de plaatsen waar de verzekerde goederen zich bevinden door een leger- of politiemacht, of door geregelde of ongeregelde strijders;

8.2.4. een gerechtelijke of administratieve beslissing of een beslissing van enige rechterlijke of feitelijke overheid;

8.2.5. radioactiviteit. Deze uitsluiting geldt niet voor meet- en controleapparaten die op de bouwplaats worden gebruikt.

Artikel 9: Verplichtingen van de verzekeringnemer

9.1. De verzekeringnemer is ertoe gehouden tijdens het contract de wijzigingen in omstandigheden aan te geven die van die aard zijn dat ze een aanzienlijke en blijvende verzwaring bewerkstelligen van de omvang van de schade of van het risico dat de verzekerde gevaren zich voordoen, vooral iedere essentiële wijziging van de inlichtingen die hij bij het sluiten van het contract verstrekt heeft.

9.2. De verzekeringnemer moet de maatschappij en haar afgevaardigden op ieder moment toegang tot de bouwplaats verlenen.

Artikel 10: Premie

10.1. De verzekeringnemer betaalt bij de uitgifte van het contract een voorlopige premie die op basis van de aangegeven waarden berekend is.

De premie zal aangepast worden volgens het eindbedrag van de contracten zonder lager te mogen zijn dan 85 % van de voorlopige premie.

Daartoe verbindt de verzekeringnemer er zich toe iedere verhoging van de waarde van de verzekerde goederen aan te geven; de verhoging van de verbintenis van de maatschappij die daaruit zou voortvloeien, is slechts bij uitdrukkelijke overeenkomst verworven.

10.2. Zijn eveneens ten laste van de verzekeringnemer alle kosten, taksen en andere lasten toegepast of toe te passen uit hoofde van dit contract; ze worden samen met de premie geïnd.

10.3. De maatschappij is niet tot vergoeding gehouden indien de voorlopige premie niet betaald is.

In geval van niet-betaling van de eventuele latere premies: de maatschappij zal de verzekerde per deurwaardersexploot of per aangetekend schrijven een herinnering sturen die geldt als ingebrekestelling. Ze zal hem hierbij eveneens een forfaitaire vergoeding aanrekenen ten belope van 12,50 EUR (index 111,31 - augustus 2009 - basis 2004=100) verschuldigd van rechtswege en zonder ingebrekestelling. In afwijking van de bepalingen van deze algemene voorwaarden met betrekking tot de indexering, varieert die vergoeding ieder jaar op 1 januari in functie van de evolutie van de index der consumptieprijsen, op basis van de index van de maand december van het vorige jaar. In geen geval zal dit bedrag lager zijn dan 12,50 EUR. Bij niet-betaling van de premie binnen de 15 dagen vanaf de dag na deze ingebrekestelling, zullen alle waarborgen van het contract geschorst worden en zal het contract opgezegd worden na afloop van een nieuwe termijn van ten minste 15 dagen, te rekenen vanaf de eerste dag van de schorsing.

Indien de waarborgen geschorst worden, blijven de premies die tijdens deze schorsingsperiode vervallen verschuldigd, op voorwaarde dat de verzekerde in gebreke gesteld werd zoals hoger vermeld. In dat geval herinnert de ingebrekestelling

de schorsing van de waarborgen. De vordering van de maatschappij kan echter niet meer bedragen dan de premies voor twee opeenvolgende jaren. De waarborgen zullen terug in voege gesteld worden op het moment van de effectieve en integrale betaling van de premies.

Artikel 11: Totstandkoming van het contract

Het contract ontstaat bij ondertekening door de partijen.

De verzekeringnemers die eenzelfde contract ondertekenen, zijn hoofdelijk en onverdeeldbaar verbonden.

Artikel 12: Opzegging van het contract

De maatschappij mag het hele contract of een deel ervan opzeggen:

12.1. in de gevallen van het niet-naleven van artikel 9;

12.2. in geval van faillissement van de verzekeringnemer.

In deze gevallen gaat de opzegging in na het verstrijken van een termijn van één maand te rekenen vanaf de dag die op de kennisgeving volgt.

Artikel 13: Verplichtingen bij schadegeval

13.1. Bij een schadegeval moet de verzekerde:

13.1.1. alle middelen aanwenden waarover hij beschikt om de omvang van de schade te beperken. Daartoe moet hij, in voorkomend geval, de aanwijzingen van de maatschappij opvolgen;

13.1.2. de maatschappij daarvan onmiddellijk per telefoon, telex of fax op de hoogte brengen. Een telefonisch bericht moet binnen vijf dagen na het schadegeval schriftelijk bevestigd worden.

Bij diefstal of opzettelijk toegebrachte schade moet de verzekerde onmiddellijk klacht indienen bij de gerechtelijke overheid;

13.1.3. afzien van elke wijziging aan de beschadigde goederen die de vaststelling van de oorzaak of de omvang van de schade nadelig kan beïnvloeden, behalve de dringende maatregelen tot vrijwaring;

13.1.4. alle beschadigde goederen tonen of er toegang toe verlenen, zodra de maatschappij hierom verzoekt;

13.1.5. aan de maatschappij alle inlichtingen en bijstand verstrekken waardoor deze het schadegeval kan regelen, elke eis van derden kan betwisten, of elk verhaal kan uitoefenen;

13.1.6. zodra hij ze ontvangt, alle stukken betreffende een klacht of vervolging tegen hem aan de maatschappij bezorgen;

13.1.7. afzien van elke aansprakelijkheidserkenning, transactie, betaling of belofte van betaling. De materiële of medische eerste hulp of de loutere erkenning van de feiten zijn echter geen reden tot sanctionering.

13.2. Indien de verzekerde deze verplichtingen niet nakomt,

- weigert de maatschappij haar dekking wanneer de tekortkoming aan bedrieglijk opzet te wijten is,

- in de andere gevallen beperkt of recupereert ze de vergoeding ten belope van het nadeel dat ze geleden heeft.

Artikel 14: Subrogatie en verhaal

14.1. De maatschappij behoudt zich uitdrukkelijk haar rechten en die van de verzekerde voor op alle veroorzakers van het schadegeval die niet door dit contract verzekerd zijn, op borgen of aansprakelijke personen in welke hoedanigheid ook, zelfs op alle verzekeraars.

De maatschappij die de schadevergoeding geheel of gedeeltelijk betaald heeft, treedt in alle rechten en vorderingen van de vergoedingsgerechtigde tot het bedrag van die vergoeding. Met het contract verleent de verzekeringnemer de maatschappij het recht om alle bewarende maatregelen te nemen ten opzichte van de aansprakelijke.

14.2. De maatschappij ziet, behalve in geval van kwaadwilligheid, af van ieder verhaal op:

- alle verzekerden;

- de descendents, ascendants, de echtgenoot, de verwanten van de verzekerde in rechtstreekse lijn, de bij hem inwonenden en zijn personeelsleden;

- de vennoten, bestuurders, zaakvoerders, commissarissen en gemachtigden van een verzekerde, wanneer ze hun functie uitoefenen;

- de leveranciers die door middel van leidingen of via kabel elektrische stroom, gas, stoom, water, klank, beelden en informatie leveren, in de mate dat de verzekerde tegenover hen afstand van verhaal heeft moeten doen.

Artikel 15: Scheidsgerecht en toepasselijke wet

15.1. Alle andere geschillen tussen partijen dan die betreffende de invordering van de premies, belastingen en kosten, worden aan drie scheidsrechters voorgelegd, de eerste gekozen door de verzekeringnemer, de tweede door de maatschappij en de derde door de eerste twee.

15.2. De scheidsrechters oordelen samen volgens de rechtsvoorschriften en zij mogen, op straffe van nietigheid, niet afwijken van de bepalingen van dit contract. Ze zijn vrijgesteld van gerechtelijke formaliteiten.

- 15.3.** Verzuimt één van de partijen haar scheidsrechter aan te wijzen of worden de scheidsrechters het niet eens over de keuze van de derde scheidsrechter, dan wordt die op verzoek van de meest gereede partij aangewezen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de woonplaats van de verzekeringnemer, tenzij anders is overeengekomen na het ontstaan van het aan de scheidsrechters voorgelegde geschil. Er wordt vervolgens te werk gegaan zoals beschreven in 15.2. hierboven.
- 15.4.** De kosten voor het scheidsgerecht worden door de verzekeringnemer en de maatschappij ieder voor de helft gedragen.
- 15.5.** Dit contract is onderworpen aan de Belgische wet.

Artikel 16: Woonplaats en briefwisseling

De woonplaats van de partijen wordt van rechtswege gekozen, namelijk voor de maatschappij in haar zetel in België en voor de verzekeringnemer op het adres, vermeld in het contract of later aan de maatschappij meegedeeld.

Evenwel, voor de aanwijzing door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van de deskundigen of scheidsrechters van wie in artikel 15 sprake is, kiest de verzekeringnemer met woonplaats in het buitenland, een woonplaats op de ligging van het risico waarvan de verzekering aanleiding heeft gegeven tot de betwisting.

Om geldig te zijn moeten de berichten die voor de maatschappij bestemd zijn (eventueel via elektronische middelen), worden gestuurd naar de maatschappelijke zetel of naar één van de regionale zetels in België. De voor de verzekerde bestemde berichten zijn geldig verzonden, zelfs ten aanzien van de erfgenamen of rechthebbenden, naar zijn adres dat in de bijzondere voorwaarden vermeld is of naar ieder ander adres dat de maatschappij zou zijn meegedeeld. Indien verscheidene personen het contract hebben ondertekend, is ieder bericht dat de maatschappij aan één van hen stuurt ook geldig voor alle anderen.

Artikel 17: Collectief contract

- 17.1.** Wanneer verschillende maatschappijen partij zijn bij dit contract wordt er een leidende maatschappij aangewezen in de bijzondere voorwaarden; gebeurt dit niet, dan treedt de eerst vermelde maatschappij in de lijst van medeverzekeraars op als leidende maatschappij.
- 17.2.** De verzekering wordt door iedere maatschappij voor haar aandeel en zonder hoofdelijkheid onderschreven, met dezelfde clausules en voorwaarden als die welke van toepassing zijn tussen de leidende maatschappij en de verzekeringnemer.
- 17.3.** De buitenlandse medeverzekeraars kiezen hun woonplaats in hun zetel in België of, bij ontstentenis daarvan, op het adres dat zij in het contract vermelden. Zij erkennen de bevoegdheid van de scheidsrechterlijke rechtspraak, voorzien in artikel 15, alsook die van de Belgische rechtbanken.
- 17.4.** Het contract wordt door alle betrokken partijen ondertekend en opgemaakt in twee exemplaren, waarvan het ene bestemd is voor de verzekeringnemer en het andere voor de leidende maatschappij, die het exemplaar bewaart dat het bewijsstuk van de mede- verzekeraars vormt.
- 17.5.** De leidende maatschappij bezorgt een kopie van het contract aan iedere medeverzekeraar die erkent het te hebben ontvangen enkel door ondertekening ervan.
- 17.6.** De leidende maatschappij wordt beschouwd als gemachtigde van de medeverzekeraars voor het ontvangen van de in het contract bepaalde verklaringen. De verzekerde kan alle betekeningen en kennisgevingen aan hem richten, met uitzondering van die welke betrekking hebben op rechtsoverdrachten die tegen de andere medeverzekeraars worden ingesteld. De leidende maatschappij brengt de medeverzekeraars er onverwijld van op de hoogte.
- 17.7.** De leidende maatschappij krijgt van de medeverzekeraars volmacht om alle bijvoegsels te ondertekenen. De verzekeringnemer ziet ervan af de ondertekening van de bijvoegsels door de medeverzekeraars te eisen.
- 17.8.** De leidende maatschappij ontvangt de schadeaangifte en brengt de medeverzekeraars hiervan op de hoogte. Zij doet het nodige om de schadegevallen te regelen en kiest daartoe de deskundige van de maatschappijen, onverminderd evenwel het recht van iedere medeverzekeraar om het deskundig onderzoek te laten opvolgen door een gemachtigde van zijn keuze.
- 17.9.** De leidende maatschappij moet de medeverzekeraars onverwijld inlichten over elke opzegging of wijziging van haar aandeel. Die medeverzekeraars moeten hetzelfde doen tegenover de leidende maatschappij.

Artikel 18: Definities

Arbeidsconflict:

elke collectieve betwisting in welke vorm ook die zich voordoet in het kader van de arbeidsverhoudingen met inbegrip van staking* en lock-out* .

Staking:

door een groep werknemers, bedienden, ambtenaren of zelfstandigen beraamde stillegging van het werk.

Lock-out:

voorlopige sluiting van een onderneming waartoe beslist is om het personeel tot een vergelijk te dwingen in een arbeidsconflict.

Aanslag:

alle vormen van oproer*, volksbewegingen*, daden van terrorisme of van sabotage*.

Oproer:

gewelddadige manifestatie, zelfs als ze niet beraamd is, van een groep personen, die met opgehitste gemoederen plaatsvindt en gekenmerkt wordt door ongeregelheden of onwettige daden, alsook door verzet tegen de organen die met de handhaving van de openbare orde belast zijn, zonder dat een dergelijke beweging noodzakelijk tot doel heeft de gestelde openbare machten omver te werpen.

Volksbeweging:

gewelddadige beweging, zelfs als ze niet beraamd is, van een groep personen die, zonder dat er opstand is tegen de gevestigde orde, toch plaatsvindt met opgehitste gemoederen en gekenmerkt wordt door ongeregelheden of onwettige daden.

Daad van terrorisme of van sabotage:

clandestien georganiseerde actie met ideologische, politieke, economische of sociale bedoelingen, individueel of door een groep uitgevoerd, waarbij geweld gepleegd wordt op personen, of goederen vernield worden:

- hetzij om indruk te maken op het publiek en een klimaat van onveiligheid te scheppen (terrorisme),
- hetzij om het verkeer of de normale werking van een dienst of een onderneming te hinderen (sabotage).

Reddingskosten:

de kosten die voortvloeien uit:

- de door de maatschappij gevraagde maatregelen om de gevolgen van het schadegeval te voorkomen of te beperken;
- de redelijke maatregelen die de verzekerde uit eigen beweging heeft genomen om bij
- nakend gevaar een schadegeval te voorkomen of zodra het schadegeval ontstaat, om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken, voor zover:
 - het om dringende maatregelen gaat die de verzekerde onverwijld moet nemen, zonder de maatschappij te kunnen verwittigen en haar voorafgaande toestemming te krijgen, omdat anders haar belangen geschaad zouden worden;
 - en bij nakend gevaar en bij gebrek aan die maatregelen op korte termijn ongetwijfeld een schadegeval zou ontstaan.